

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen

1 SITUERING

Op 13 juli 2018 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen en de bijbehorende memorie van toelichting principieel goedgekeurd alsook de Vlaamse ministers, bevoegd voor het gezondheidsbeleid en voor het leefmilieu en het waterbeleid, gelast over voornoemd ontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2218 1307 DOC. 816).

2 BESPREKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Advies 63.918/VR van de Raad van State van 5 oktober 2018 gaat als bijlage 3 en stelt “dat het voorontwerp van decreet, zoals ontworpen, de gemeenschaps- en gewestbevoegdheid overschrijdt”.

Onder verwijzing naar twee in de memorie van toelichting vermelde stukken, met name advies 52.679/VR/3 van de Raad van State van 26 februari 2013 en arrest 2/2009 van het Grondwettelijk Hof van 15 januari 2009, stelt de Raad van State dat, “hoewel de Gewesten [...] op grond van hun bevoegdheid inzake de bescherming van het leefmilieu maatregelen kunnen nemen ter bescherming van de volksgezondheid, [...] dit evenwel niet in[houdt] dat elke regel ter bescherming van de volksgezondheid ook ressorteert onder de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van het leefmilieu”.

En onder verwijzing naar advies 34.339/AV en advies 44.773/1 van de Raad van State van 29 april 2003 respectievelijk 18 september 2008 en arrest 31/2016 van het Grondwettelijk Hof van 3 maart 2016 stelt de Raad van State “dat onder voorbehoud van de toegewezen gemeenschaps- en gewestbevoegdheden, inzonderheid de toegekende gemeenschapsbevoegdheden inzake het gezondheidsbeleid, waarvan sommige rechtstreeks of onrechtstreeks tot het gebied van de volksgezondheid behoren, de residuaire bevoegdheid betreffende de bescherming van de volksgezondheid behoort tot de bevoegdheid van de federale wetgever die op basis van deze bevoegdheidsverdeling bevoegd is gebleven om een algemeen rookverbod ten aanzien van gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn op te leggen”.

Uit advies 34.339/AV leidt de Raad van State af “dat de gemeenschappen voor bepaalde aspecten van het preventieve gezondheidsbeleid bevoegd zijn; dat het meer bepaald gaat om de aspecten die verband houden met de activiteiten en diensten inzake preventieve ‘gezondheidszorg’, en die daardoor ook een zekere band vertonen met bepaalde ziektes of aandoeningen en dat maatregelen die wel kunnen bijdragen tot de gezondheid van de mens, maar die slechts onrechtstreeks te

maken hebben met ziektes of aandoeningen, buiten de bevoegdheid van de gemeenschappen in verband met de preventieve gezondheidszorg vallen". Het lijkt evenwel vanzelfsprekend dat roken, in casu passief en a fortiori in een gesloten ruimte, rechtstreeks te maken heeft met ziektes en aandoeningen.

Uit advies 44.773/1 leidt de Raad van State af "dat de bevoegdheden van de federale overheid er evenwel niet aan in de weg staan dat ook de gemeenschappen en de gewesten in het raam van de uitoefening van hun eigen bevoegdheden specifieke maatregelen kunnen nemen op het vlak van de bescherming tegen tabaksrook, zonder daarbij evenwel afbreuk te kunnen doen aan het beschermingsniveau dat voortvloeit uit de federale maatregelen die op dat vlak worden genomen". Het spreekt voor zich dat de voorgestelde regeling geenszins afbreuk doet aan enige federale beschermingsmaatregel.

En arrest 31/2016 van het Grondwettelijk Hof van 3 maart 2016 stelt "dat de federale wetgever bevoegd is gebleven om een algemeen rookverbod op te leggen ten aanzien van gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn", waar het in voorliggend ontwerp van decreet voornamelijk gaat om wagens en dus niet publiek toegankelijke gesloten plaatsen, in tegenstelling tot wat de Raad van State lijkt te veronderstellen.

Het betekent overigens niet dat de gewesten of de gemeenschappen geen bevoegdheid hebben om een rookverbod in te voeren ten aanzien van gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn. De Raad van State herhaalt zelf dat de bevoegdheid van de federale overheid inzake zowel volksgezondheid (om een algemeen rookverbod in te stellen in gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek) als arbeidsbescherming (om werknemers te beschermen tegen tabaksrook) niet verhindert dat gemeenschappen of gewesten, zonder afbreuk te doen aan de federale bescherming, ter zake maatregelen zouden nemen. En de Raad van State heeft reeds aangegeven dat de federale overheid niet bevoegd is om een beschermingsmaatregel tegen tabaksrook die betrekking heeft op publiek toegankelijk personenvervoer per tram, premetro, metro, autobus en autocar, op te heffen. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM, De Lijn, voorziet in artikel 64, 7°, al dat "het [...] niet toegestaan [is] in de voertuigen, in de schuilhuisjes en in de andere overdekte openbare ruimtes van de VVM te roken, met behoud van de toepassing van de bepalingen van het koninklijk besluit van 15 mei 1990 tot het verbieden van het roken in bepaalde openbare plaatsen".

Ook stelt de rechtsleer dat een maatregel om de menselijke gezondheid te vrijwaren tot het domein van de milieubescherming behoort als het er om gaat de menselijke gezondheid te vrijwaren tegen schadelijke invloeden die zich voordoen in zijn leefmilieu ten gevolge van door de mens veroorzaakte milieuverontreiniging en milieuaantasting (L. LAVRYSEN, 'Het leefmilieu en het waterbeleid' in B. SEUTIN en G. VAN HAEGENDOREN (eds.) De bevoegdheden van de gewesten, Brugge, die Keure, 2016, 34). Het is duidelijk dat de bevoegdheid van een gewest om het leefmilieu te regelen eveneens betrekking heeft op het binnenmilieu, aangezien de Raad van State zelf de mening is toegedaan dat het vaststellen van streef- en grenswaarden voor de aanwezigheid van schadelijke chemische stoffen in de lucht van binnenmilieus uitsluitend tot de bevoegdheid van de gewesten inzake het leefmilieu behoort (advies 34.339/AV van 29 april 2003 en advies 37.050/3 van 11 mei 2004).

Ik stel de Vlaamse Regering dan ook voor om voorliggend ontwerp van decreet goed te keuren en in te dienen bij het Vlaams Parlement.

3 WEERSLAG

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van decreet houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen, met de als bijlage 2 toegevoegde memorie van toelichting, heeft geen andere weerslag op de begroting, het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap of op de lokale besturen dan aangegeven in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring.

4 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van decreet houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw